

SVETOGORSKA KRALJICA

1539 MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA 1939

Stanko Stanič:

Marijina svetišča v naši deželi

3. Menjgore

Med Volčami in Sv. Lucijo stoji 453 m visok grič s Čiginjem in Kozarščami ob vznožju. Tu nekje je zemljepisna sredina naše Tolminske. Za časa svetovne vojne je bil ta hrib ena najsilnejših postojank svetolucijskega mostišča. Vrh tega hriba je Marijino svetišče Menjgore.

Cerkev Matere božje na Menjgorah je volčanska podružnica. Točne letnice, kdaj so to Marijino svetišče pozidali, ni mogoče ugotoviti. Nekje sem bral, da je bila prvotna cerkev zidana v XV. stoletju. Ta trditve bo težko vzdržala, kajti do danes znane zgodovinske listine nam tega ne potrjujejo. Veliko bližje bomo resnici, če postavimo začetke te cerkve v XVII. stoletje. Do tega prepričanja nas dovede patrocinijski Marijinega svetišča, ki se obhaja na nedeljo Marijinega imena. Ta praznik pa je ustanovil šele Inocencij XI. v spomin na zmago nad Turki pred Dunajem leta 1683. V to dobo moramo bržkone postaviti začetke menjgorske cerkve. Na to nas tudi spominja legenda o tistem Tolmincu, ki je šel na božjo pot v Rim po odpustke, pa so mu baje v Rimu rekli: »Cemu si hodil tako daleč po odpustke, saj ima vaša cerkev na Menjgorah samo za eno stopnjo manjše odpustke kakor sam Rim.« V tisti dobi je namreč bila navada, da so za nove cerkve prosili odpustkov v Rimu. Bržkone so to naredili tudi za novo cerkev v Menjgorah, ki je posvečena Imenu Marijinemu. Ker pa tega niso ovekovečili z napisom na plošči v cerkvi sami, kakor vidimo to drugod, so na odpustke najbrž pozabili in dekret sam se je izgubil. Danes o kakih posebnih odpustkih na Menjgorah ne moremo več govoriti.

Predvojna cerkev na Menjgorah je bila podobna današnji, samo da je imela spredaj še lopo. V cerkvi je bil tedaj lep iz lesa izrezljan stranski oltar sv. Antona, ki so ga strokovnjaki stavili v XVII. stoletje, kar tudi podpira našo domnevo o ustanovitvi te Marijine cerkve.

Pred vojno je bila Marijina cerkev na Menjgorah priljubljeno zbirališče tolminskih romarjev predvsem na nedeljo Marijinega imena. Ta dan so se nabrali pred cerkvijo tudi številni sejmarji. Ovce so pekli na ražnju in si tako tešili lačne želodec.

Znano je tudi, da je bilo leta 1712. na Menjgorah zbirališče tolminskih puntarjev.

Svetovna vojna pa je to lepo cerkev do tal porušila.

Da je danes to Marijino svetišče zopet vstalo iz razvalin, lepše in častitljivejše kot prej, ima največ zaslug sedanjemu volčanski župnik preč. g. Alojzij Kodermac. Najprej je s pomočjo vojne odškodnine postavil staro cerkev, zvonik in zvonove z vso notranjo opremo. Cerkev je prepleskana po načrtu g. e. Mare Kraljeve. Iz njenega čopiča je potekla tudi glavna podoba Matere božje. V tej sliki je toliko ljubezni in priskrbenosti, da vsakemu romarju ostane v trajnem spominu.

Ker se je obisk Menjgor vedno bolj širil, je neumorni župnik prizidal malo

hišico pred cerkvijo, nato pa še dve romarski hiši. V večji izmed teh dveh lahko za silo prenoči 200 romarjev. Na poti, ki pelje iz Volč na Menjgore, je štirinajst postaj križevnega pota. Za postaje služijo zidane kapelice. Škoda je, da ta križevi pot ne končuje s Kalvarijo in oltarjem božjega groba v cerkvi sami, kar je drugod običajno. Morda bo s časom tudi ta pomanjkljivost izpopolnjena. Neumorni gospod župnik je imel pač drugo važnejšo skrb. Cerkev je namreč radi številnih obiskovalcev postala premajhna. Tudi to vprašanje je rešil. Za glavnim oltarjem je dozidal še eno cerkev v obliki dvorane. Ta je združena s cerkvijo s tremi dohodi, ima pa tudi sama svoj srečan oltar sv. Jožefa s prostorno obhajilno mizo.

Če povemo, da imajo danes vse stavbe na Menjgorah električno razsvetljava, lahko ta popis zaključimo.

Obisk Marijinega svetišča na Menjgorah je danes zelo razveseljiv. Običajni so postali na Menjgorah stanovski shodi za žene, dekleta, može in fante iz Tolminskega. Nad 700 se jih zbere in nad 10 duhovnikov sedi vsakokrat pozno v noč po spovednicah. Govorniki morajo večkrat kar pred cerkvijo pridigati.

Na Ime Marijino pa je običajni veliki shod na Menjgorah. Romarji prihajajo iz vseh sosednjih grap sem gori pred oltar Marijin.

Pri današnjih prometnih sredstvih pa se ni čuditi, če obiskujejo to Marijino svetišče tudi skupine iz goriške okolice, Vipave in Krasa.

Do 4000 obiskovalcev na leto more zabeležiti kronist na Menjgorah.

O da bi ta lepi procvit Marijinega češčenja, ki ga zaznamujejo Menjgore v naših hribih, še bolj napredoval in tako utrjeval kraljestvo božje med našim ljudstvom!

Škofijsko romanje na Sv. goro

Svetogorska štiristoletnica traja vse to leto. Uradno se zaključuje pa 8. oktobra t. l. V ta namen je razpisal prevzvišeni gospod knez nadškof goriški msgr. dr. Karol Margotti za nedeljo 8. oktobra veliko romanje na Sv. goro.

Med drugim bo ta dan daroval slovesno pontifikalno sv. mašo prevz. gosp. nadškof Fr. Borgongini - Duca, apostolski nuncij pri Nj. Vel. kralju in cesarju v Rimu. Udeležimo se v velikem številu, zlasti pa naj pridejo tisti, ki letos še niso bili na Sv. gori, da priporočimo Kraljici miru našo deželo!

Opozarjamo posebno na sledeče pobožnosti:
V soboto 7. X. zvečer: ob 7. pridiga in blagoslov, od 10. - 11. pridigana ura češčenja za mir.

V nedeljo 8. X. ob 6. uri prelatska sv. maša s pridigo.

Misijonska nedelja 22. oktobra

Kaj tudi letos, v teh težkih časih bomo nabirali za misijone? Ali ni ta zahteva vprav predrzna?

Počasi, ljubi prijatelj! Predvsem zapomni si, da je že marsikdo obubožal, ker je trosil denar za pijačo, za ničemurnost, za raznovrstno uživanje, a nihče ne zato, ker je podpiral misijone in druge dobrodelne ustanove.

Pa še nekaj. Vsiljuje se mi drzna sodba, da ti, ki ti je ta zbirka na poti, tudi lani in predlanskim in vse svoje življenje nisi dal kaj prida za misijone, ne storil sploh kaj dobrega za zveščanje svojega bližnjega. In vendar je Jezus za tvoje zveščanje žrtvoval zadnjo kapljico krvi.

Torej le bodi miren, po misijonskih prispevkih ne pride na ljudstva gospodarski polom, pač pa prihaja gospodarski in vsak drug polom na narode, ker za kraljestvo božje doma in med neverniki premalo store.

Dokler bodo hudobneži v vseh časih in prilikah tako neizmerno veliko hudega delali, tako dolgo inoramo tudi mi delati in se žrtvovati v vseh okoliščinah za zadeve božjega kraljestva. Ne bojmo se nikdar, da napravimo dobrega preveč, pač pa se bojmo, da ga storimo premalo. Hudo bo, ko bo Bog iskal na drevesu našega življenja sadov dobrih

del, ako jih ne bo našel, ali jih bo našel premalo. To naj pomislijo zlasti tisti, ki jim je Bog veliko dal in bo od njih tudi veliko terjal.

Zato na misijonsko nedeljo obnovimo članarino misijonskih družb, darujmo čim več prostih prispevkov in predvsem molimo veliko za misijone in misijonarje, ki v današnji zmedi preživljajo izredno težke ure, saj je marsikako misijonsko polje, zlasti na Kitajskem, zrušeno.

Bolnike in vse trpine prosimo, naj na misijonsko nedeljo darujejo svoje bridkosti Bogu za misijone in misijonarje.

Pa še to pomislimo, da z dobrimi deli najbolj nagnemo božje Srce k usmiljenju do nas samih, ki ne moremo gledati v bodočnost brez zaskrbljenosti.

Napravi čim več dobrega in glej v bodočnost z zaupanjem na Gospoda!

Duhovnih vaj
za može in fante radi časovnih razmer letos na Sv. gori ne bo.

Možje!

Svetoletno romanje za same može bo 17. oktobra zvečer in 18. zjutraj.

Zanimanje za Družbo za širjenje vere

V Avstraliji je bila ustanovljena Družba za širjenje vere l. 1932. L. 1938. je nabrala že 12.000 avstralskih funtov. Eno tretjino te vsote so porabili za misijone v Avstraliji, ostali dve tretjini pa so izročili osrednjemu odboru v Rimu. Družba je ustanovljena v vseh 23 škofijah, katere štejejo 1.225.000 katoličanov. Letos je bil prvič navzoč pri vseh avstralskih zboru v Rimu tudi avstralski narod in voditelj, ki je prispel v Rim z letalom. Tudi doma napravi ta narodni voditelj največ svojih uradnih obiskov z letali, ker so v Avstraliji razdalje zelo velike.

Spanija je v l. 1938. kljub vojni nabrala za Družbo za širjenje vere pol milijona pezeta. Pri tem so sodelovale seveda samo škofije, ki so bile osvobodjene od oblasti rdečih. Poročila pravi, da je vprav vojna zbudila med ljudstvom veliko zanimanje za misijone.

V Belgijskem Kongu kaže Družba za širjenje vere vsako leto nov napredek.

V l. 1938. je nabrala že skoro pol milijona frankov. Mnogi vikariati in župnije bi mogli biti nam za zgled. V misijonu Bikoro je na primer daroval vsak katoličan 1.14 franka. Gojenci misijonskih zavodov v Ruandi so nabrali celo po 3 franka. Misijonarji navajajo naravnost ganljive zgleds misijonske vneme. Celotisti, ki še niso krščeni, so prinesli svoje skromne darove. Neki športnik je pri tekmah dobil častno darilo 7 frankov. Rad bi si bil kupil kolo, kljub temu pa je vseh 7 frankov daroval Družbi za širjenje vere. Marsikak delavec je izročil misijonarju ves tedenski zaslužek. Neki ženi je pogorela kočica. Ostali ji je le novček za 5 frankov, katerega je našla na pogorišču, toda kljub temu ga je darovala Družbi za širjenje vere.

Na visoki šoli v Pekingju je prejel sv. krst zopet 7 izobražencev. O veliki noči se je udeležilo duhovnih vaj 180 dijakov in profesorjev.

Veliko zanimanje kažejo kitajski protestanti za katoliški verski nauk. Več odličnih misijonarjev je dobilo povabilo, da bi predavali o verskih resnicah protestantom.

Sv. oče — zastopnik Kneza miru

Kdor brez predsodkov zasleduje besedo in delo papeštva, zlasti pa papežev tega stoletja, ve, kako silno in neprenehoma se trudijo, da bi zedinili pogrehu in odpadu od Boga razdrojeno človeško družino. Kar čudno in nerazumljivo je, kako so ljudje zgubili ves smisel za pravo bratovstvo in kako silno jih je preslepila sebičnost, da ne priznavajo bližnjemu nobene pravice, ako kakorkoli ovira njihove pohlepne in sebične namene. Kolikokrat je po svetovnem klanju klical narode k pravici in miru sv. oče Pij XI. in kolikokrat se je pritožil, da ga v svojo pogubo ne marajo poslušati. V veliki bridkosti radi človeške nespravljivosti mu je često prihajala iz ranjenega očetovskega srca strašna svetopisemska beseda: Razkropi narode, ki hočejo vojne!

In sedanjí sveti oče od samega začetka svojega pontifikata neprenehoma deluje z vsemi duhovnemu poglavarju krščanske družine razpoložljivimi sredstvi za pomirjenje usodnih mednarodnih strasti. In tudi sedaj, ko se zdi, da v bobnenju topov nihče več besede o miru slišati ne more, še in še svari, roti in prosi: Še je čas, ni še prepozno, še se lahko najhujše razdejanje prepreči!

Ob sprejemu novega belgijskega poslanika je sveti oče Pij XII. med drugim dejal tudi to:

»Spričo tega žalostnega položaja moramo povzdigniti svoje molitve k Bogu, ki ima v svojih rokah ljudska srca, naj skrajša dneve izkušnje in odpre narodom, ki jim groze nepopisna zla, nova pota do miru, preden bi se sedanji požar izpremenil v splošno uničevanje in razdejanje. In ker, čeprav smo neverni, nadomestujemo na zemlji tistega, ki je Knez miru, in ker čutimo, da nas podpirajo molitve vernikov in da so z nami nešteti ljudje dobre volje, ne bomo opustili niti enega trenutka v pazljivem motrenju dogodkov, da zagrabimo prvo priliko, ki bi se nam nudila, da bi pripravili tako razbutjene in razprete narode do miru, ki bi bil časten za vse in v soglasju s človeško in krščansko vestjo — do miru, ki bo ščitil življenjske pravice vsakogar.« Tik prej je dejal sveti oče, da se bo trudil za mir na podlagi tiste pravice, ki je pravična slabotnemu pravtako kakor močnejšemu, in na podlagi tiste ljubezni, ki se ne da voditi od sebičnosti, tako da ohranitev in obramba pravic enega ne pomeni zanikovanja ali celo kršitve pravic drugega.

Vsak dober katoličan podpira delo svetega očeta za mir na ta način, da se sam najprej varuje vsake krivice in da za mir med narodi veliko moli.

Stenko Andrejevič:

Nēbeško lepi angelj

Nebeško lepi angel oznanjenja
azurno rahel preleti svetovje
jutranje in nad tiho se domovje
življenja novega in prerojenja —
resnice in ljubezni sel poniža.

V skrivnost nadzemsko vgreznjena Devica,
edinstvena ko čudežna cvetlica,
sprejema vdano sla iz paradiza.

Ljubezni božje, milosti skrivnost pobožno
objema nje srce in se poklanja
v poslušno službo Bogu, dasi zvanja
enako čuti čast in bol otožno.

Nebo se je v prelesti zaiskrilo,
iz Nazareta cvetje je priklilo.

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

Razvoj svetišča do l. 1906.

Goriški škof Inzaghi je izročil vodstvo obnavljajočega se svetišča svetnim duhovnikom.

Prvi vodja je bil Josip Gironcoli, ki je dotlej živel zasebno od svojega premoženja v Gorici. Ta gospod je zelo veliko daroval za svetišče od svojega, a mu je znal pridobivati tudi drugih dobrotnikov, zlasti med goriškimi plemstvom. Tako je daroval grof Cassis Faraone obnovljeni cerkvi krasen glavni oltar, ki je bil prej v samostanski cerkvi benediktin v Monasteru pri Ogleju. En oltar je daroval grof Karol Coronini-Cronberg itd. Gironcoli je oskrboval svetišče do l. 1808. in je v tej dobi preskrbel cerkvi 5 oltarjev, zvonik in vsakovrstno drugo opremo, obenem pa je popravil stanovanja za duhovnike in romarje. Za njim je vodil svetišče beneški duhovnik Celotti celih 25 let. Ta je dozidal drugo polovico samostana, priredil poslopje za gostilničarje, napravil dobro vozno pot do vrha, dal izkopati vodnjake, zasadil drevje za senco, postavil kamenite kipe pred cerkvijo, omislil orgle, spovednice itd. Pod njim so slovesno obhajali 300 letnico božje poti in l. 1843. petdesetletnico obnovljene božje poti.

Tretji vodja Frančišek Visintini je posvečal skozi 11 let svojo skrb le bolj duhovni strani božje poti in je bil rad v spovednici.

Za njim je vodil svetišče le začasno spovednik Janez Velikonja, od 2. III. 1871 do 26. VIII. 1894 pa bivši čepovanski vikar Lovrenc Rutar. Pod njim so se obhajale na Sveti gori pomembne slovesnosti. Dne 2. IX. 1872 je bila velika Pijeva procesija, ki jo je vodil 75-letni nadškof Andrej Golmajer. Prišlo je molit za sv. očeta okrog 40.000 vernikov in 150 duhovnikov. S to svečanostjo se je zelo dvignila ljubezen do svetogorske božje poti. Takrat so sklenili omisliti svetišču primerno velike zvonove, ki jih je nadškof Golmajer na Sveti gori posvetil 7. I. 1874. Veliki zvon je tehtal 63 centov t. j. toliko, kolikor let pripisuje izročilo Mariji. V spomin na Pijevo proslavo so postavili tudi nov oltar sredi cerkve, pri katerem so lahko maševali na obeh straneh. Predstojnik Rutar je založil tudi prvo izdajo Črvove svetogorske zgodovine. L. 1890. je bila še večja procesija za Cerkev in domovino. Slavnostni govor je imel dr. Mahnič.

Vodja Rutar si je pridobil za svetišče toliko zaslug, da ga je nadškof Zorn imenoval za častnega kanonika.

Od l. 1894. do l. 1900 je vodil svetišče bivši grgarski kurat Andrej Leban. Ta vodja je napra-

ponižnega ter prijaznega gospoda. Bolehal je dolgo in se podal na Mirenski Grad, kjer je umrl

Predvojni glavni oltar na Sv. gori.

vil stopnice proti vrhu hriba in olepšal cerkev na zunaj. Ohranili so ga pa v spominu predvsem kot vnetega spovednika in zelo

27. I. 1901. Tudi on je bil, kakor vsi svetogorski predstojniki, pokopan na Sveti gori.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Naše novice

Novi prefekti. — V zadnjih tednih smo dobili v Pulju, v Trstu in v Gorici nove prefekte. Prefekt v Pulju, eksc. Cimoroni, ki je bil tam šest let, je odšel za prefekta v Padovo. Na njegovo mesto je prišel eksc. Renzo Chierici iz Pescara. Tržaški prefekt eksc. Rebus je doslužil in je bil upokojen. Za njegovega naslednika je bil imenovan eksc. Dino Borri iz Barija. Goriški prefekt eksc. Karel Manno je postal viceguverner v Rimu. Njegov naslednik je eksc. dr. Aldo Cavani.

Nova maša v Jelšanah. — G. Alojzij Kristan, doma iz Jelšan v reški škofiji, je zapel svojo prvo slovesno sv. mašo v lepo okrašeni domači cerkvi. K izredni svečanosti je prihitela velika množica

ca pobožnega ljudstva. Prišli niso samo sovaščani, ampak tudi bližnji in daljni sosedje. Kakor drugod, tako je bil tudi tukaj ta dan vesel, spodbuden ljudski praznik. Zato se je cerkveni pevski zbor tudi močno potrudil, da je s svojim lepim petjem dal slovesnemu sv. opravilu poseben sijaj. Dvanajst duhovnih so-bratov in več bogoslovcev je spremljalo g. novomašnika pred oltar. G. novomašnik je študiral bogoslovje v Benetkah in je bil posvečen v stolnici na Reki. Veseli smo ga, ponosni smo nanj in mu iskreno želimo obilo božjega blagoslova pri težavnem delu v vinogradu Gospodovem.

Nove orgle in prenovljena cerkev. — Pod vodstvom delavnega g. župnika so

si Sebrejci z veliko požrtvovalnostjo nabavili nove orgle, ki jih je po načrtu dr. Kimovca izdelala solidna tvrdka Valček. Orgle, ki imajo 2 manuala in 11 pojočih registrov, je 8. septembra blagoslovil domačin g. župnik Ivan Rejec, slavnostni govor je pa imel g. kaplan Petrič iz Cerkena. Fantje in dekleta so okrasili vso v zadnjih 2 letih popolnoma prenovljeno cerkev izredno lepo, pravtako je povečal praznik pevski zbor s krasno podano Mavovo mašo.

Sebrejci so v svoji požrtvovalni ljubavi do domače cerkve vredni, da bi jih vse duhovnije posnemale.

Huda nesreča. — Dne 23. septembra popoldne se je pripetila na majniški cesti pod Ločnikom huda nesreča. Avtomobil je povozil gč. Gabrijelo Lucchesi, 31 letno uradnico naše tiskarne, ki je zelo vneto sodelovala tudi pri upravi našega lista. Njej želimo večnega miru, vsem njenim pa izražamo najiskrenejšo sožalje!

Ker je bila rajnica nečakinja gospodarja našega tiskarskega podjetja g. Lucchesija in je z njo izgubil tudi izvrstno delovno moč, ki mu je stala 13 let ob strani, naj sprejme tudi on izraze našega sožalja!

ROMANJE DEKLISKIH MARIJINIH DRUŽB

Dne 13. septembra je prišlo z občudovanja vredno požrtvovalnostjo vključ silnemu naliču nad 1000 družbenic na Sveto goro. Pot je bila vprav obupna, ali zato so vrle Marijine hčerke užile temveč duhovnega veselja pri lepih pobožnostih ob 8. in 10. zvečer ter naslednje jutro ob 5.30 ter ob 9., ko je bila zaključna pobožnost. Z družbami je prišlo tudi lepo število voditeljev, ki so zasedli vse spovednice in nudili pozno v noč priliko za sv. spoved. Tudi pri obhajilni mizi je bil tako lep red, da so mogle združitev z Jezusom obhajati v popolni zbranosti.

Glavna misel prelepih govorov je bila: Gojimo v družbah pristrčno ljubezen do Boga, do soseser, do tovarišic izven družbe, do vseh ljudi in molimo za mir in pravo bratstvo med narodi. Po zgledu nebeške Matere Marije gojimo v družbah pravo krščansko ljubezen — to bo najlepša reklama za družbe, ki je o njih dejal sveti oče Pij XI., da so na nebu svete Cerkve to, kar Rimska cesta na nebeškem svodu, ki skriva v sebi brez števila zvezd, kakor družbe skriva v svoji sredi brez števila zares bogoljubnih in tudi vprav svetih duš.

Družbenice so se tudi med seboj posvetovala, kako bi vedno bolj dvignile pravo družbeno življenje. Največji podarek so dale globokemu duhovnemu življenju, iz katerega mora vse drugo izvirati kot studenčnica iz studenca. Izrazile so tudi željo, da bi se vsako leto shajale pri svetogorski Materi in tako vedno znova poživljale svojo vneto za prelepe marijanske vzore. Bog bodi zahvaljen, da imamo še veliko deklet, ki so zmogljeno navdušenja za velike duhovne vzore... in se ne strašijo nobenih žrtv, ko gre za Boga, Marijo in svojo ter bližnjega neumrjočo dušo.

100 litrov vode na osebo na dan. — Trst dobiva pitno vodo iz nabrežinskega vodovoda. Na dan je porabi 55 milijonov litrov, vendar ne porabi vsega dotoka. Iz tega vodovoda bi lahko dobil vsak Tržčan nič manj kot 100 litrov vode na dan. Zeje se Tržčanom tedaj ni treba bati.

Skoro tisoč romarjev s Postojnske na Sveti gori. — V nedeljo 20. avgusta popoldne je dospelo k Materi božji na Sv. gori 940 vernikov iz postojnske, trnovske in jelšanske dekanije. Pripeljali so se s posebnim vlakom. Prenočili so na vrhu. Po opravljenih pobožnostih pri Mariji so si drugi dan ogledali še zanimivosti v Gorici, nakar so se popoldne vrnili s svojim vlakom domov. Spremljali so jih številni domači duhovniki.

Tomajska dekanija ima novega dekanata. — Dosedanji tomajski dekan konzistoralni svetnik in župnik v Povirju g. Mihael Barbič je radi visoke starosti stopil v zaslužni pokoj. Za njegovega naslednika je bil imenovan g. Jožef Glaznar, župnik v Sežani, ki ga je prevzel g. škof tržaški imenoval za častnega kanonika.

Tomajska dekanija na Sveti gori. — Dne 27. avgusta proti večeru je prišlo malo okrog 400 vernikov iz tomajske dekanije k naši ljubi Materi na Sv. goro. Romanje se je izvršilo v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost. Udeležile so se ga vse duhovnije v dekanatu.

Duhovniške vesti. — G. Zorko Martičič, žup. upravitelj na Srpenici, je šel za vikarja v Trnovo pri Kobaridu. — G. Sava Zor, kaplan v Bovcu, je imenovan za vikarja na Srpenici. — G. Mirko Mazora, novomašnik, je nameščen za kaplana v Idriji. — G. Bernardin Godnič, novomašnik, gre za župnega upravitelja v Gradno. — G. Alfonz Čuk, ki končuje višje bogoslovne študije v Rimu, je imenovan za glavnega prefekta v bogoslovnem semenišču. — G. Jožef Kušman, župni upravitelj v Logjeh na Kobariskem, je nastavljen kot župnik v Kojskem. — G. Luka Anderwald gre za kaplana v Kobaridu.

40 letnica dekliske Marijine družbe. — Dekliska Marijina družba v Ledinah nad Idrijo je 8. septembra obhajala svojo 40 letnico. Ob tej priliki se je vršil na Ledinah dekanijski shod Marijinih družb, ki je zelo lepo uspel. Domača Marijina družba, ki je praznovala pomemben zgodovinski dan, se je zbrala polnoštevilno. Članice sosednjih Marijinih družb so pa v počastitev svoje sestre prihitela na Ledine v izredno velikem številu. Govoril je knez nadškofijski voditelj Marijinih družb msgr. dr. Mirko Brumat. Ker je bila tudi narava vsa sončna in prijetna, bo ostalo ledinsko slavje vsem udeleženkam v veselem spominu.

Smrt dobrega fanta. — Na Gorah nad Idrijo so 14. sept. pokopali 28 letnega posestniškega sina Antona Leskovca. Rajnki se je udeležil vojne v Avsiniji in se je od tam vrnil bolan. Sedaj ga je bolezen spravila v prerani

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi

(Nadaljevanje.)

XVI. »MARIJA! TVOJ SIN ŽIVI!«

Ko je Kristus ležal pokopan v kameniti grobnici, so peljali Marijo v Betanijo. Tam, v hiši Lazarjevi, je bil samoten kot, kamor nikdo ni prihajal. V tej pusti dvorani je stal osamljen visok stol iz slonove kosti. Bil je iz Sidona, mesta sijaja. Stal je zapuščen na tlaku, čigar edina preproga je bila že rjava, bujna pletenica.

V to sobo se je kakor v grob zatekla Marija. Zgrudila se je na stol ter sedela tam, vzravnan sicer, toda kakor v smrti otrpla.

Od petka ponoči je sedela Marija v svoji otrplosti. Minila je sobota, bila je nedelja. Koraki se oglašajo in v hipu se prikaže pri durih Marija iz Magdale. Močno in naglo je sople kakor človek, ki je dolgo časa hitro hodil. Nato dvigne glavo, visoko povzdigne roke ter v vriskačem navdušenju zakliče: »Marija! Živi! Premagana je smrt! Tvoj Sin je vstal od mrtvih! Hosana na višavah!«

Marija, mati Jezusova, se ne zgane. Toda Magdalena naglo nadaljuje: »On živi! Grob ga je zopet dal! Me slišiš?... Pred svitom smo šle Saloma in jaz in Marija, mati Jakobova, venkar ter nesle dišav, da jih vlijemo na umrlega drago telo... Ah, žalostna je bila na-

ša pot... Besede nismo bile zmogljive; le kakor v odmevu smo med seboj ponavljale: »Kdo nam odvali kamen?« — Solnce je vželo, ko smo bile v vrtu; in ko pridemo h grobu — je bil prazen in kamen odvaljen! Plakale smo, ker smo mislile, da je kdo telo božjeropno odnesel. In v obupnosti smo bežale k Petru in Janezu. In oba sta z največjo urnostjo hitela z nami ter vstopila v grob — bil je prazen, prazen! Kaka žalost! Stala sem sama na skalo oprta ter plakala in se s čelom bila ob njo... Tedaj začutim v hipu nekako skrivnostno pihlanje in kakor od čara gnana stopim v grobnico. Tam vidim v senci nejasno svetli postavi, pri glavi groba je stala ena, druga pri nogah. In eden teh moji pravi: »Čemu plakaš, žena?« Jaz nato: »Mojeja Gospoda so odnesli odtod in ne vem, kam so ga položili.« In zunaj je zavel veter močnejše in morala sem obrniti oči k vhodu, sama ne vem, zakaj. In glej, tam v vrtu nekdo hodi... Hitro grem ven, kakor omamljena v svoji bolesti ter zakličem: »Gospod, ki hodiš mimo groba, si morebiti ti odnesel mojega umrlega Učenika? O povej mi, kje je, kje je?« In zalomila sem roke... In med pišem, ki je tako čudovito in sanjavo vel po vrtu, izpregovori glas tega gredočega edinole: »Marija!... Toda kako je izrekel to! O zemlja, o nebesa! Nikdar še nisla slišala takega glasu, dokler ni zadonel Njegov glas! Moja duša se je izgubljala v neizmernih sladkostih in v blaženosti, da so utešene najsvetejše slutnje! To je bil On, On! Stal je pred menoj. Skozi zastor svojih solz sem spoznala drago, sveto obličje in vzkril srca je zamrl v meni in padla sem na zemljo. Le: »Učenik!« sem mogla iztisniti iz tresočih se ust. In hotela

sem mu poljubiti noge, te noge, z žreblji prebodene... Toda On mi je s kretno roko branil ter rekel sladko: »Ne dotikaj se me, Marija! Toda pojdi in povej mojim bratom, da grem k svojemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu!... Tako mi je rekel in moje oči, zročee kakor gladne, ga niso videle več. Le velika svetloba je sijala na me, kakor od vetrička zibana, ter se razplivala v senco vrta... In vstala sem in letela... In oznanjala sem vsem v hiši, kar pripovedujem zdaj tebi: da živi in da je od mrtvih vstal in da se je prikazal meni, meni nevredni, meni, zadnji izmed vseh stvari!«

In Magdalena ni mogla govoriti dalje. Brez diha se je zrušila zopet na zemljo in v zamaknjenju in sanjavi navdušenosti gledala nemo na mater Jezusovo...

Marija Devica je slišala, a je molčala in ni zganila otrplega telesa. Toda svetel žar ji je kakor duhovni smehlaj stopil v oči, ki so jele sijati kakor jutranji svit nad morjem...

In v luninem čaru žarkov, predečih na svojih stebelcih srebro v preprogo, je v temnem plašču stala možka postava. Bil je Kleofa, eden učencev Kristovih. Kakor zjutraj Magdalena, tako je zdaj od iztegal svoje od ginjenosti trepetajoče roke naproti Materi božji ter jo nagovoril: »Čuj, češčena, kaj se je zgodilo! Solnce se je že sklonilo in z Lukežem sva šla v Emavs, oh, tako tiho in žalostno... Glava nama je klonila in pogovarjala sva se o našem gorju. V malodušnih dvomih sva govorila nespametno: »Čemu se ni Bog v polni slavi razodel, ko je njegov Sin na križu krvavel, da pričra pred vsem svetom o Njem?« V tem se nama pridruži neki tuj popotnik in vpraša, zakaj sva žalostna. Skoro

grob. Bil je pošten, dober mladenič, član fantovske Marijine družbe. Naj počiva v Bogu!

Aquilina — novo tržaško predmestje. — V Zavljah pri Trstu je velika čistilnica nafte »Aquila«. Za vse osebe, ki je zaposleno v tej čistilnici, bodo ob vznožju hriba zgradili nove stanovanjske hišice z dvema in tremi stanovanji. To novo naselje, ki so ga s 1. septembrom že začeli zidati, se bo skupaj s starim naseljem Zavljami imenovalo Aquilina.

Rudno bogastvo v Juljski krajini. — V starih časih je veljala naša dežela za bogato na rudah. Potem so prišla stoletja, ko so jo smatrali le za toliko vredno, kolikor je veljalo njeno poljedelstvo in morje. Sedaj po svetovni vojni se je znova začelo upoštevati njeno rudno bogastvo. Pričelo se je z odkritjem laskinskega rudnika, ki daje danes že pomembne količine premoga in jih bo dal še več v bodočnosti, ker so raziskovanja potrdila, da se ležišča premoga v Labinju raztezajo od juga proti severu skozi ves istrski polotok. Drugo bogastvo, ki ga daje Istra, je aluminij. Hitro po svetovni vojni je znašala proizvodnja aluminija komaj 2000 ton na leto, danes pa je petnajstkrat večja in se bo še povečala. Juljska krajina ima tudi zelo mnogo kremenca, ki je potreben za izdelavo stekla. Končno imamo v Idriji bogat rudnik živega srebra, ki zaposluje okrog 600 oseb. Če upoštevamo še ležišča bakrene rude, cinka in svinca v Alpah, moramo priznati, da je naša dežela bogata na rudah.

Drugo jugoslovansko romanje. — Dne 26. in 27. avgusta se je izvršilo drugo romanje iz Slovenije na Sv. goro. S tem je bilo zaključen jubilejni obisk pri svetogorski Kraljici, kot ga je bil zamislil prevzvišeni ljubljanski škof Rožman in so ga priredili gosposdije salezijanci z Rakovnika. Udeležba pri tem romanju ni bila tako velika kakor pri prvem; pripeljalo se je s posebnim vlakom preko Postojne in Trsta nekaj čez 600 oseb iz vseh delov slovenske zemlje. Vodil jih je ljubljanski prošt msgr. Nadrah. Gostje so imeli zelo lepo vreme in so bili z romanjem prav zadovoljni. Zlasti njihovo cerkveno ljudsko petje je bilo učinkovito in je močno podvignilo romarske pobožnosti.

Komenska dekanija na Sv. gori. — V nedeljo 17. septembra so se prišli pokloniti nebeski Materi in zaščitnici verniki komenskega dekanata. Bilo jih je okrog 800. Večinoma so se pripeljali z vlakom, nekateri pa z vozovi in kolesi. Spremljal jih je g. dekan s skoro vsemi duhovniki v dekaniji. Bili so prav veseli, da so tako lepo praznovali svetogorsko štiristoletnico.

Velik požar. — V Landolu pri Postojni je silen požar uničil šest kmečkih hiš z gospodarskimi poslopij vred. Ker so zgoreli skoro vsi že spravljeni poljski pridelki s krmo in tudi precej lesa, cenijo škodo na približno pol milijona lir. Tudi trije prašiči so poginili v svojih hlevih. Na pomoč so prihale sosednje požarne brambе in tudi brambovci iz Trsta z veliko brizgalnico.

Zvezdnato nebo oznanja slavo božjo

(15. nadaljevanje.)

Ničnost človeškega telesa in veličina njegovega duha.

Sama na sebi je naša zemlja ogromna, ali kaj je v primeri s planetnim sistemom, ki je v njem na tisoče nebesnih teles, kaj v primeri z zvezdnato kopicco, ki je v njej združenih do 50.000 sonc in sončnih sistemov, kaj šele v primeri z našim galaktičnim sistemom, (Rimska cesta), v katerem se vrti 40.000 milijonov sonc in sončnih sistemov — in kaj v primeri z vsem vesoljstvom, ki ima na stotine soče takih galaktičnih sistemov? Naša zemlja je vkljub njeni neizmerni velikosti v primeri z vesoljstvom le revno zrnice peska, ki ga le-ta vleče za seboj v divjih vrtincih — je le kapljica v morju, bakterija v zraku, atom v brezdnem breznju.

Če je zemlja v primeri z vesoljstvom tako nična, kako malo pomembne so v vesoljstvu šele stvari, ki se na njej dogajajo in se nam zde tako neizmerno važne in velike, n. pr. preseljevanja narodov, velike vojske, razpad velikih cesarstev itd. Vse te velike reči so v merah vesoljstva kakor kvakanje žab v mlaki in vrvenje v mravljišču, ali brnenje muhe ob silnem bučanju njagarskih vodopadov.

Astronomija popravi marsikak napačen nazor. Spričo neizmerne veličine vseмира moremo pač popolnoma razumeti, kako majhen, kako slaboten, kako zares ničev je ne le posamezen človek, ampak tudi vse človeštvo, kar ga je bilo, ga je in ga še bo.

Človeka so primerjali s cvetko na polju, ki danes stoji in se jutri posuši in jo veter odnese kdovekam — s peščico ila, ki se nekoliko trenutkov drži skupaj in se kmalu razprši v grobu — z dimom, ki se hitro razgubi v zraku — z brnenjem zvonov, ki takoj utihne. Vse človeštvo so pa primerjali majhnemu valu, ki se za hip dvigne iz neskončne oceana večnosti in se takoj spet izgubi brez sledu. Človek je glede na njegovo telesno velikost v resnici nič, da, neskončno potencirana ničla.

O ničemurni in prevzetni človek, ki delaš silne načrte za bodočnost, ki ni v tvojih rokah; ki si predstavljaš, da se vse vesoljstvo vrti okrog tebe kakor okrog svojega najvažnejšega središča; ki misliš, da bi se svetovna ura morala ustaviti, ako bi ti — njena najvažnejša vzmet — izginil ... človek, premišljuj malo, kar ti zvezdoznanstvo govori o vesoljstvu in njegovi veličini, da se naučiš ponižnosti, ki je dandanes tako redka čednost ... in ne boš stavil svoje veljave v svojo tvorno veličino, ki je nič nt.

In vendar nosi to telesno tako neznamno človeško bitje v sebi luč, ki ga visoko dviga nad vse tako številne in silne svetove v vsemiru, ki pa navsezadnje niso nič drugega kakor nezavestna gmota. Človek z lučjo svojega uma prodira v najgloblje temine ve-

soljstva in meri ter računa razdaljo, velikost, gostoto, pritisk, svetlobo, težo, hitrost, sestavino itd. teles, ki si jih z domišljijo zdaleka ne more niti predstavljati. To čudovito bitje meri in šteje zvezde in njihove poti, čeprav jih nikdar z očesom ni videlo in jih noben človek nikdar videl ne bo. Čeprav z največjimi napori, razkriva najtajnejše zakone in sile narave ter si gradi tako čudovite znanstvene priprave, ki bi se zdelo, da so prividi blazneža, ako bi se dejansko ne nahajale v velikih zvezdnah. Take iznajdbe so bolometer, teleskop, fotometer, fotografični refraktor, interferometer itd. S temi pravimi prodira v zvezde, ki so neznansko oddaljene, in ti zna povedati, kake rude se nahajajo v tistih svetlih svetovih — in to popolnoma natančno in gotovo in v najkrajšem času. Z enako natančnostjo tehta zvezde vkljub njihovi neizmerni velikosti in oddaljenosti ter razkriva gibanje svetov, ki se zde večno nepremakljivi, in ugotavlja bivanje drugih svetov, ki so tudi v najjačjih teleskopih za človeško oko nevidni, ker žare v ultravioletni, človeškemu očesu nepristopni svetlobi. Prav tako prodira v najbolj skrito osrčje zemlje in v globoka brezna oceanov ter v skrivnosti mikroskopičnega sveta, kjer je ugotovil, kakor na zvezdnatem nebu, sončne sisteme, kroženje in vrtenje okrog središč in osi za oko nevidnih teles, ki spominjajo na dogajanje v vsemiru ... in razodevajo sorodnost med makrokozmom in mikrokozmozom.

Človek je s svojim umom in voljo prisilil najsilnejše moči narave, da mu služijo: električna, elektrodinamika, para, stroji, motorji, zrakoplovi itd. Človek je edini v vesoljstvu, ki more reči o sebi: »Poznam samega sebe in vse, kar me obdaja, in Stvarnika.« On je res gospodar vsega stvarstva in njegov kralj, ki je kajpada sedaj po svoji krivdi izgubil svoj prestol, a vendar tudi danes kaže neizbrisne sledove svojega kraljevskega rodu.

Ko človek gleda svojo telesno revščino, mora pač vzklizniti: »Kaj je človek, o Gospod, da se ga spominjaš?« Če pa misli na svojo duševno veličino, da niti ne govorimo o njegovem nadnaravnem dostojanstvu, mora hvaležno vzklizniti: »Gospod, postavil si človeka le malo pod angele.«

Ti dve misli, namreč misel na telesno nemoč in misel na duševno veličino, sta človeku nujno potrebni, da ohrani duševno ravnovesje. Če pozabi na katero teh dveh resnic, zgubi tehtnico njegove duševnosti pravo ravnovesje ... in človek postane ali ohol in se začne samega sebe po božje častiti — ali pa poniža v blato svoje kraljevske dostojanstvo.

Človek, stvar si, ali preodlična božja stvar, ki dolguješ sebi, a še bolj Stvarniku najgloblje spoštovanje!

(Nadaljevanje sledi.)

P. Alfonz Furlan

Ob 400 letnici Svete gore nas zanima vse, kar je v zvezi z njo. Živa vez, ki je vzdrževala to veliko Marijino božjo pot so pa bili mnogostevni duhovniki, zlasti redovniki, ki so jo vzdrževali. In med te spada tudi p. Alfonz Furlan. Ne bom tu opisoval na dolgo njegovega življenja. Rojen je bil 25. 7. 1856. na Gočah. Kot frančiškan je deloval na Trsatu, Kostanjevici, Sveti gori, v Pazinu, v Brežicah, v Ljubljani, med vojsko je bil gvardijan pri Mariji Pomagaj na Brezjah in v Novem mestu, kjer je umrl 2. 10. 1932 kot zlatomašnik. Spisal je več molitvenikov in drugih knjig. Mnogo let je bil učitelj redovnih novincev, ki je najodgovornejša služba. Kjer je služboval, so ga imeli za svetega redovnika in ob njegovi smrti so rekli ljudje: Umrl je svetnik. To mnenje potrjuje ena zahvala v »Cvetju«, kjer se zahvaljuje neka oseba, ki je bila na njegovo priprošnje rešena hude dušne stiske. Tu hočem napisati o njem, kako ga je Bog poklical v latinske šole, v čemer se kaže neizmerna božja previdnost.

Iz domače šole ga je dal oče v višje razrede v Vipavo. Ko jih prav dobro dovrši, pride na Goče takratni direktor vipavske šole č. g. Hiti v župnišče in

prosi, naj pokličejo očeta. »Kaj mislite z Vašim sinom?« »V trgovino pojde,« odgovori oče g. Hitiju. »Fant je nadarjen, dajte ga v šole.« »Ne morem«, odgovori oče. »Peljite ga v Ljubljano, da mo mi priporočilo in bo slo«, reče g. Hiti. »Naj bo, odvrne oče. Z dobrim priporočilom g. Hitija za neki zavod, gresta v jeseni v Ljubljano. Ko prideta v dotični zavod, jima tam povedo, da imajo že zadosti gojencev in jima nasvetujejo, naj gresta do usmiljenih sester. Tudi tu izvesta, da ni prostora. Potem reče oče sinu: »Nič nisva dobila, nekoliko si bova še mesto ogledala in potem greva proti domu.« Ko tako gresta po mestu, ju dohiti črna oblečena gospa in spregovori: »Očka, kaj iščete?« »Prišel sem tega fanta v šole, toda povsod jih imajo že zadosti. Zdej si še mesto nekoliko ogledava in potem greva domov,« odgovori oče. Nato reče prijazna gospa: »Pojdite še do uršulink, morda ga bodo one sprejele.« »Ne vem, kje so«, pravi oče. »Bom jaz pokazala,« se ponudi dobra gospa. Potem ju pelje v samostan in vratarici razloži vso zadevo. Vratarica je rekla, da je č. prednica zdaj vsled opravila zadržana, da jo morata počakati eno uro, da pride in odloži. Sicer pa da ni upanja na sprejem za hrano, ker imajo dijakov že več kot po navadi. Spričevalo naj le tu pusti. Mesto čakati to uro v samostanu, sta si šla še mesto ogledovat. Ko se vrata proti samostanu, ju sreča vratarica in reče: »O, fantek, si že našel?« Ko prideta v samostan, pride č. prednica in pove, da je sprejet na hrano. To dobroto je užival 6 let, dokler ni vstopil v frančiškanski red. — Nastane vprašanje: »Kdo je poslal dobro gospo, da dohiti očeta?« Kdo ji je položil na jezik besede: Očka, kaj iščete? Kdo je dal č. prednici pri uršulinkah dobro misel, da ga sprejme, dasi jih je že prej več sprejela kot druga leta? Reči moramo, da to je čudovita zgodba božje previdnosti, ki je po izredni poti peljala malega dečka v latinske šole in ga oblikovala v svetega redovnika, ki je tudi na Sveti gori go-re deloval v čast nebeske matere Marije.

Al. Kralj.

Svetogorska kronika

APRIL

2. Nad 200 oseb, zlasti moških, je opravilo velikonočno dolžnost.
7. Precej romarjev, popoldne kakih 40 avtomobilov.
8. Kakih 300 ljudi je opravilo velikonočno dolžnost.
15. Kolavdacija orgel in blagoslovitev portalov ter slikanih oken.
16. Romarji iz Cervignana, Trsta, Vidma in od drugod — skupno nad 1000.
17. 6 patrov karmeličanov iz Trevisa.
20. Romarji iz Palmanove, S. Pier d'Isenzo in Trsta.
22. Svetišče so obiskali bivši bojevnik iz raznih pokrajin, največ iz Milana.
23. Oglejsko romanje.

25. Romanje gojencev in gojenk salezijanskega in uršulinskega samostana.
29. Nekoliko dijakov trgovske šole.
29. Prihod generale frančiškanskega reda p. Leonarda Marije Bello v spremstvu provinciala tridentinske province in goriškega gvardijana.
30. Okrog 400 mladeničev Katoliške akcije in romanje Tretjega reda, Skalnice in Apostolstva molitve, o katerem smo že obširno poročali.

MAJ

7. Romanje goriškega mesta pod vodstvom prevzvišnega g. kneza in nadškofa Margottija. Vkljub deževju je prišlo ta dan na Sveto goro kakih 2000 oseb.
8. Romanje gradiščanskega dekanata s 600 romarji.

nevoljno rečeva: »Odkod pa prihajaš, da ne veš, kaj se je zgodilo? Da ne veš, da je sramotne smrti umrl Jezus iz Nazareta? Tri dni je preteklo, kar se je dogodilo to grozodejstvo ... In mislili smo, da je bil določen, da odreši Izrael.« Tuji popotnik pa pravi: »Je-li zares mrtev?« Tedaj rečem: »Res, da je ena izmed žen, ki so z nami in ki so verovale v Učenika, videla baje Križanega po vrtu hoditi. Toda kako ji verjeti? Saj je to nemogoče!«

Slovesno odgovori popotnik: »O malodušna in tako slabovernega srca! So li preroki za vaju zaman odpirali zvočna, resnic prekipevajoča usta? Ali ne veda, da je Sin človekov moral tako trpeti, kakor je pisano, in vstati od mrtvih, da gre v svojo slavo?« ...

Pretekli so dnevi. In glej, zopet pade čez sobin prag senca. Bil je Peter, ki je pri vходу pokleknil ter zaklical: »O Mati mojega Boga, poglej! Bil sem na ribjem lovu in Janez je bil z menoj, on, ki ga je Kristus nad vse ljubil. Ko pridemo na obrežje, stoji ondi tujec, kakor v skrivnostni megli. Jaz ga nisem spoznal, toda Janez je šepetal: »Naš Gospod in Učenik je!« ... Trese se sem se. Jezus pa mirno reče: »Sedite!« Ogenj je plamenel na obrežju in v ponvi nad njim je bila riba in tudi kruh je ležal tam v travi. Prisedemo. Toda nihče si ne upa izpregovoriti. Tesnobno nam je bilo, dasi smo vedeli, da je naš Gospod živ in ne gleda na nas kak strah iz praznine. Gospod razlomi kruh in nam ga poda, rekoč: »Jejte!« Tudi sam je jedel. Bil je torej s telesom pričujoč, vendar sem tretpetal kakor list v viharju. Gospod pristopi bliže k meni ter mi pravi: »Simon Peter, povej, ali me ljubiš bolj od teh?« »Da, Go-

spod«, sem šepetal, »ti veš, da te ljubim.« Srce mi je tolklo kakor kladivo in solze sem imel v očeh. Gospod je zrl tiho na me in potem rekel: »Pasi moja jagnjeta!« In zopet vpraša: »Simon, ali me ljubiš?« »Da, Gospod, veš, da te ljubim!« mu zopet rečem in silno kesanje je bilo v meni. »Mi-li ne verjameš?« In zopet pravi Jezus: »Pasi moja jagnjeta!« In tretjič vpraša: »Simon, ali me ljubiš?« In tretjič zakličem: »Gospod, vseveden si in torej veš, kako te ljubim!« In rad bi bil umrl iz ljubezni do Učenika! Svečano mi pogleda v oči, svečano reče: »Pasi moje ovce!« ... In pojml sem docela to veliko nalogo, ki mi jo je poveril in milost božjo in vso sladkost njegovega zaupanja. In izjokal sem ob njegovih nogah vse slabosti in čutil sem bogastvo njegovega odpuščanja in vso velikost svoje naloge in posvečenja svoje ure!«

In prišel je dan in v pusto sobo z obledelim okrajem in vso potopljeno v srebrnosivo senco stopi vseh enajst apostolov. Skrivnosten sij jim je žarel na licih. In Janez, ki ga je Kristus med vsemi najbolj ljubil, reče sveti Materi s sanjavosvečanim glasom bodočega preroka: »Dovršeno je vse, dopolnjeno je vse, in Beseda, ki je bila v začetku, se je povrnila v svojo slavo k Očetu. In v naših dušah je ostal njegov odmev in od vzhoda do zahoda ostane na veke vekov blagovest! ... Tvoj Sin, Marija, polna milosti, nas je peljal na goro, ki se imenuje Oljska, na kraj, kjer se je začelo njegovo veliko mučeništvo. In vpričo mesta, ki ga je zatajilo, se nam je pokazal v slavi nebeski. In padli smo na obraz in z velikim slovesnim glasom nam reče Učenik: »Sveti Duh pride na vas in priče mi boste v Jeruzale-

mu, po vsej krajini judejski, v Samariji in do poslednjih koncev zemlje!« In povzdignil je roke ter nas blagoslovil. In medtem se je počasi dvigal, kakor kadar v svečani tišini vzhaja mesec, in plul je više in više, dokler ni izginjal v modrini globokih nebes, tako globokih, da nas je prevzemala omotičnost. In izginjal nam je izpred oči kakor žar, ki ugaša, in tako bolesto in hrepeneče so zrle za njim naše oči. In dasi smo zaplakali od radosti, da je v slavi, se nam je vendar srce stiskalo od žalosti nad ločitvijo. Kako pusta, prazna je bila zemlja, ko je z njenega obličja izginila njegova senca.

Vzdih se je izvil Janezu od ustnic, v očeh Matere božje pa je plamtel nad vse krasen blesk. In njene roke so se visoko dvignile in kakor prebujena iz težkih sanj je vstala: Njena duša, ki je bivala skrivnostno s Sinom, ko je po vstajenju hodil po zemlji, se je zdaj vračala v telo, od boleste strto, in mesto vzdihov, ki so se ji doslej trgali iz ust, so ji od ustnic priplule besede: »Ustanovljeno je njegovo kraljestvo! Zemlja, ki jo je odrešil, ga že ne drži več! Toda njegov je ves svet! ...« In počasi in slovesno, kakor da plove, se bliža Marija apostolom in vsakemu izmed njih vtisne na čelo poljub miru, na Janeza pa se opre in kakor cvet položi na njegovo ramo svojo glavo ter reče sanjavo, ginljivo: »S teboj grem, ker v tvoje roke me je izročil ...«

In bilo je svečano tiho. Apostoli so odhajali, Janez pa je nad vse srečen peljal Marijo, Mater svojega Boga, kot sin na svoj dom.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

- 14. * Krminsko in ločniško romanjo ter 60 gospodičen K. A. iz Reke. Slabo vreme, a vendar kakih 1000 romarjev.
- 18. * Lepo vreme, a le kakih 200 romarjev.
- 19. * Okrog 600 alpincev.
- 21. * Tri dekanijska romanja hkrati: domberško, mirensko in tržiško. Iz Lažareta v Istri 50 romarjev, vsega skupaj 2000 oseb.
- 24. * Iz Poggio Terza Armata 70 romarjev.
- 25. * 14 redovnikov iz Vidma.
- 28. * Uradna otvoritev svetogorskega svetilnika. Ves dan 200 romarjev.
- 29. * Zjutraj 350 romarjev, med njimi 30 iz Trnovega pri Il. Bistrici. Popoldne 250 romarjev iz nabrežinskega dekana.
- 31. * G. I. Reščič z učitelji in gojenci gluho-nemnice.

JUNIJ

- 1. * 600 bersaljerov.
- 4. * Podgorsko in pevmsko romanje, vsega kakih 300 oseb.
- 5. * Grgarsko dekanijsko romanje s približno 2000 udeleženci.
- 8. * Kakih 200 romarjev, med njimi precej Tržačanov.
- 9. * Dve korijeri gojenk zavoda No-tre Dame.
- 19. * 50 romarjev iz vasi Salino in Paularo.
- 20. * Nekolikor romarjev iz Proseka in vizitacija frančiškanskega provinciala.
- 24. * 70 fantov iz Kojškega.
- 25. * Barkovljanski župnik je pripeljal 100 romarjev. Zvečer je prispelo 200 romarjev iz Idrije.
- 28. * Kakih 100 dijakov se zahvaljuje za prestane izpite.
- 29. * 200 romarjev, popoldne nekoli-ko kongreganistov jezuitske mladeniške Marijine družbe.

To in ono

V svojo domovino Zadnjo Indijo se je vrnil znani slikar Levan-dè, ki je l. 1936. prejel v Rimu sv. krst. V domovini je doživel srečo, da je tudi njegova mati prejela na smrtni postelji sv. krst.

NUNSKI SAMOSTAN V MOSKVI.

Še pravoslavne ruske nune so znane boljše vike potegniti. Celih osem let so v sami Moskvi živele v nekem skritem samostanu. Čez dan so delale v tovarni in obiskovale komunistično delavsko vseučilišče. Vsak je mislil, da se zavedne komunistinje. Doma so pa živele kot redovnice pod vodstvom škofa Jerneja. Ko je pa ena izmed njih umrla in so imele za njo v samostanu žalne verske obrede, je stvar prišla na dan. Kajpada je vlada samostan takoj zatrla in zasedla.

JAMSKI VERNIKI.

Tako se imenujejo v Rusiji tajni versni, ki se zbirajo po raznih jamah v gozdih in drugih brlogih k službi božji in skupni molitvi. Vlada, ki jim je cerkve zaprla in jih v kdove kake namene porabila, ve, da taki podzmski verni obstojajo. A ne ve; kje in v kakem obsegu. Najbolj jo pa črviči prav tako znano dejstvo, da so celo dosluženi vojaki, o katerih je mislila, da bodo doma apostoli brezboštva in jih je v ta namen vadila, čisto najbolj navdušeni jamski verniki.

Po letopisu, ki so ga izdali jugoslovanski katoliški škofje, štetejo v Jugoslaviji 6,031.156 katoličanov, 6,785.499 pravoslavnih in 1,561.166 muslimanov. Katoličani so razdeljeni v 6 cerkvenih provinc in 20 škofij. Cerkvena hierarhija obsega 4 nadškofe, 20 škofov, 230 dekanov in kakih 2300 župnikov. Vseh duhovnikov je 2700. Katoliških cerkva je 4709 in 4258 kapelic.

V Londonu so oblasti pozvale vse prebivalstvo, naj po možnosti zapusti mesto in se za časa napetosti preseli kam na deželo. Poziv so prejeli tudi katoliške redovnice. Toda redovnice so obrambnemu odboru odgovorile, da bodo ostale v svojih hišah in v stiski stregle ranjenecem in vsem, ki bodo potrebovali pomoči. Obenem so obrambnemu odboru sporočile, naj si ne pomnožuje skrbi za njihovo varnost, ker je njihovo življenje popolnoma v božjih rokah, njihov poklic pa je žrtvovati se za bližnjega, kar bodo storile v vseh okoliščinah. Vse ostalo bo pa kakor bo Bog dal.

BLAGOSLOV MOLITVE.

Ameriške zbornice, zvezne in posameznih držav, višje in nižje, so svoje zasedanje že doslej otvarjale z molitvijo. Kajpada je to silno pisana družba, osebno vernih in brezvernih, te ali one vere, katoliške še najmanj. Zato so po-verili otvoritveno molitev zdaj katoliški kemu duhovniku, zdaj protestantskemu pastoru, zdaj judovskemu rabinu. A kar jim je v čast, je prepričanje, da je tudi pri takih sejah potreben božji blagoslov. Zdaj je bilo pa sklenjeno, da ne bodo samo zasedanja, ampak tudi posamezne seje otvarjali z molitvijo. Kje smo v tem oziru še v krščanski Evropi? Kako je pa sploh z vašo skupno družinsko molitvijo, zjutraj in zvečer, pred jedjo in po jedi itd.?

KAKO DOLGO ŽIVIMO DREVEŠA.

Izmed dreves doseže najvišjo starost platana, ki se lahko postavi v 5000 leti, medtem ko se morata cipresa in tisa zadovoljiti s 3000, hrast in kostanj z 2000 leti. Daleč za temi ostanejo smreka, ki dočaka 1200 let, lipa s svojimi 1000 leti, macesen s 600, bor s 570 in topol s 500 leti. Bukev obnemore že pri 200 letih, še prej pa gaber, ki ne preseže 150 let. Človek pa še te dobe ne doseže. Pa četudi je doba človeškega življenja kratka, je vendar pri tistem, ki živi v milosti božji in zbira dobra dela, nad vse vzvišena, saj mu pripravlja srečno večnost.

Nezgode romarja Jerneja Trobca

(Nadaljevanje.)

VI. V Gorici

Po Gorici se spreha, kupi sliko za spomin... Gleda, kaj se tam dogaja, med veljaki — kraški stn.

Naslednje jutro je Jernej lepo opravil vse svoje pobožnosti in molil in pel pri marsikateri sv. maši. Po zajtrku in potem, ko je bil namalal lepo kartico za gč. Nežko, se je odpravil počasi proti mestu. Med potjo se je razgovoril s tem in onim in se dal poučiti o marsikateri stvari, ki se tiče goriškega mesta. Izvedel je, kje si lahko kupi dober klobuk, kje primerno podoba za svetogorsko-Marijo, kje je Zlati jelen in še marsikaj drugega.

PRED TREMI KRONAMI

Okrog enajstih je prispel v goriško Gosposko ulico, kjer je med drugim tudi slavni hotel Treh kron. Slaven je že zato, ker je v svojih letih dal poduhati marsikako pečenko ubogim dijakom, ki so prebivali na Rafutu ali v Fižolovi ulici. Ko si je kateri med njimi zaželel dobre pečenke, je vzel velik kos kruha in se sprehajal, jedoč ga, gori in doli pred tem hotelom in si predstavljal, da je zdaj gulaš, zdaj telečjo pečenko, zdaj tripe.

»Čala là il Don Anguria, la politika o li barufi lu fan diventà simpri plu graš. Kel visin a lui le il fi di Luka. Kišt zovin ši farà...«

Tako je pokazal Goričan prijatelju debelega gospoda pred hotelom in mladeniča, ki se je z njim pogovarjal. Po naše bi se reklo: »Glej tam gospod Rdečo bučo, politika in prepripi ga vedno bolj debelijo. Ob njem je Lukežev sin. Ta mladenič se bo naredile.«

Ko je prišel naš Jernej mimo teh dveh, je ujel sledeče besede: »Ludvik, ne brigajmo se za to, kar pravijo zračni inženirji. Načela! Že dobro! Ali smo

mi brez njih? Eno so lepa načela in drugo je, kako tem načelom najbolj uspešno pomoremo do zmage. Ostanimo na trdnih tleh. Solski dom in tiskarna sta najvažnejša in najbolj praktična krščanska zadeva.«

FIŽOL IN FILOZOFIJA.

V Semeniški ulici je Jernej kupil pri Fonu čeden in ne predrag klobuk.

Ko je prišel iz trgovine, se je znašel med dvema paroma častitljivih gospodov. Ker so približno enako hitro stopali kot on, je nekaj časa poslušal njih živahni razgovor. In pogovore gospodov je vedno rad poslušal, kajti zdelo se mu je, da ima od takih pogovorov več koristi kakor od samega branja knjig.

»Kako je s fižolom, Stepančič?« »Ti se šališ, ali zastoj bi onadva tam spredaj filozofirala in ubijala stari testament črnošolcem v glavo, ako bi mene in fižola ne bilo. Fundamentalka vseh fundamentalk je fižol, ki razganja vse posvetne misli in daje moč in je vredne 7 krajcarjev kilo, ampak po moje en cekin, kajti tudi denar za zdravniške človeku prihrani. Mladina se na fižol huduje, ker je v njeni krvi, da vse naj-boljše prijatelje odklanja.«

»Pritrjujem!« je dejal g. Kodermac, med črnošolci Solfeggio, ker je učil petje. »Če je prava podlaga, se tudi no-te bolje zadenejo!«

VAŽNA DEFINICIJA.

Spredaj je debel gospod tolke! proti spremljevalcu z desnim kazalcem na levi palec in kazalec in dopovedoval: »To stvar sem zelo premišljeval in »cum lumine rationis« (z lučjo razuma) sem prišel do zaključka, da je naj-boljša definicija za človeka »ens risibile« (bitje, ki se smeje), kajti razumna bitja so tudi angeli, ki se pa ne morejo smejati v našem pomenu besede, ker nimajo mišic in sploh ne telesa; in govoriti znajo tudi papige, dočim jim nikdar nihče ne bo mogel vtepti smeha. Torej človek je po moje smeječe se bitje.«

»Deus meus, illumina tenebras meas« (Moj Bog, razsvetli moje temine), tako beremo v 17. psalmu, ki je eden zadnjih, ki jih je napisal David po burnem življenju in polnem vsakovrstnih dobrih in slabih izkušnjah. Tudi mi moramo priznati pri vsem študiju: »Gospod, razsvetli moje temine.« Skrivnosti v naravnem in nadnaravnem redu so naš delež na zemlji. Lumen rationis (luč uma) je dobra stvar, lumen fidei (luč vere) je boljša, lumen gloriae (luč slave) je pa najboljša stvar.

Ceterum censeo! Sicer menim, opirajoč se na vaše dokazovanje, da je naj-boljša definicija za človeka ens miseriosus, t. j. milosrčno bitje, kajti tega ne moremo reči niti o Bogu, ki kot tak nima srca. Bog je neskončno usmiljen, le človek je milosrčen. Ta je prava definicija, ta! Zato pa je za človeka najbolj častna milosrčnost, ki se razodeva v dobrotelosti, zlasti v skrbi za sirote. Sirotišče je najvažnejša naša zadeva. Dobrotelost, skrb za sirote, ljubezen, to je, kar svet od nas predvsem pričakuje. To je tudi najboljši zagovor krščanstva. Ljubezen, ta nas bo rešila, ta, samo tale!

Na Travniku so se gospodje razšli vsak po svoji poti in Jernej je krenil proti Raštelu, kjer je našel Kulotovo trgovino in si kupil prav srčkano podobo za na Sveto goro. Bila je to podoba Marije, ki vodi fantiča mimo globokih prepadov. »Primernejše pač nisi mogel najti!«, se je zadovoljno sam sebe pohvalil.

VLJUDNOSTI NI NIKDAR PREVEČ.

Stopivši iz trgovine je srečal gospodiča, ki je korakal proti njemu urno in z glavo nagnjeno na desno. Spogledala sta se in gospodič se je globoko priklonil ter spoštljivo odkril: »Odkod meni ta čast, raca pečena, da se mi taki gospodje klanjajo?« si je mislil in stopil par korakov za njim do bližnjega kramarja v ta gozd, ki se mi je tako lepo priklonil?« »A — tista tam ga je ana študent — Alfonso Berbuk, ke ga stori pozdravit vsaka peršona — ke se boji, da bi ne bila kaka konošenca... Pejte ga noter! Imam dobra roba, šaldu do bra kup, ga boste kontenta... Ben, ga boste vzela manko an faolet za vašo gospa!« Trobec je mislil, da je dolžan

vsaj nekaj kupiti iz hvalečnosti za odgovor in je kupil za Barbko eno ruto ter jo kar tako vtaknil v žep pri hlačah.

KOVACEV STUDENT.

Zdaj pa se je napravil k Jelenu. Pri Paternolljivi trgovini je hribovski gospod ustavil rejenega tovariša in mu dejal: »Zdaj pa boš lahko veliko papirja popisal. Napisal sem ti libreto za lepo opereto. Je to šaljiva študentovska zgodba, ki naj bo obenem opomin za lahkomišelnost dijake. Le pridno se loti dela! Morda ti bo pomagalo to delce, da ti ljudstvo vsaj nekaj papirja plača, ki si ga zanj popisal.« »Ja, Kovačič, pošlji, vse bom komponiral. Ampak naredi, da bo res fajn. Veš, ortovska se mi je pa prav res posrečila, tudi na Češkem so jo sprejeli. V moji duši je trkaj melodij, da bi popisal z notami vesa Paternolljivega papir. Pa kaj, zlomka, ker ne dobim pravih tekstov za večja dela. Živio Kovačev študent!«

Jernej je vzel klobuk z glave, ker je ravno zvonilo polodne. Čutil se je, da kloni po mestu tako malo molijo, ko zvonijo, a je kmalu popravil svojo sodbo, kajti tudi njegova molitev v mestnem živčavu se mu ni zdelo kaj prida. »Pa vsaj znamenje vere bi dali!« je menil in podvizal k Jelenu.

POEZIJA.

Pri Jelenu na vrtu je bilo vse polno raznovrstnih gostov. Urednik Polde je Jerneja kmalu opazil in ga peljal k svoji mizi. Najprej sta se razgovorila o vtisih, ki jih je Jernej dobil včeraj in danes na Sveti gori, o številu romarjev, o duhovnikih, ki so bili tam, o pridnih gah itd. Nato sta pa malo pogledala po drugih gostih, kajti nemalo imenitnih ljudi se je zbiralo v tej pivski uni-verzi.

»Ali ti ugajajo ti verzi? Ne vsakomur, prijatelju pa rad pokažem vsak cvet, kakor hitro se odpre božjemu soncu.«

Mojo srčno kri škropite po planinskih solčnih tleh, kakor seme jo vrzite po doléh in po bregeh. itd. Deve zorne, dečki zali brahi bodo rože te, v kito bodo jih spravljali, devali jih na srce.«

»Šime, tvoja lira je zlata, ti si res slavček. Ti spaka spakastal! Kar ti je Bog dal, je tako veliko, da lahko z veseljem preneseš bridkosti, ki ti jih morda še danes kdo pripravlja, ki mu je dano visoko misliti, a ne globoko čutiti. Tvoji častilci stopajo visoko, glej nadškofa, a ti boš še v poznih rodovih najvišji.«

»Ta pa je pesnik Gregorčič.« »In z njim je njegov prijatelj in občudovavec batujski gospod Nace.«

NOVE IDEJE SE KREŠEJO.

»Boj na nož! Kdor ni z nami, je proti nam! In kdor z nami ne zbira, raztresa! Nič več slepomišenja — načela nad vse!«

Tako se je oglašil mlad gromovnik pri drugi mizi, kjer so bili sami ognjeviti mladi gospodje, ki so se napravljali, da Mahničevim idejam z večjo ali manjšo previdnostjo dajo izraza v vsem političnem, gospodarskem in socialnem življenju po smernicah velikega Evangelista.

»Kaj boj na nož! Take besede katoliški inteligent nikdar niti v šali ne sme izgovoriti. Mi poznamo samo tri nože: ta nož pri jedi, operacijski nož in uma svitli meč.« je dejal Bogdan, zdravnik med njimi. »Kdor moralno orodje rabi, bo z njim pokončan!«, je dodal profesor zgodovine.

»Pa boj na glaž, če ne na nož!« se je spet oglašil prejšnji ognjeviti govornik Lojze, ki je najprej trčil z Bogdanom, nato s Trentarjem in potem še s Švaro, ki je samozavestno in važno poučil: »Strogost v načelih, bomo rekli, ali ljubezen do ljudi. Že tako nas imajo, da smo sami zaleteli, bomo rekli. Torej živelja načela v bratovski ljubezni!«

»Zdaj pa morate iti, g. Jernej, če hočete priti do prvega popoldanskega vlaka. Čez dober teden pridem do vas in tam bova skupno pila še boljše kapljice, čeprav je tudi ta bila izvrstna.«

ZALA GOSPODIČNA GA JE UJELA.

Ko je Jernej urno hodil po kronberški cesti proti postaji, mu je prišla naproti

mlada plavolaska vitkega stasa, zlatnih potez in lahne hoje, ki je imela v eni roki fotografski aparat, z drugo pa je vodila na dolgi vrvi velikega psa. Lepočutni plemkinji se je zdel nasproti prihajajoči Jernej zelo zanimiva osebnost in zato ga je meni nič tebi nič ujela v svoj aparat in mu po hipno dovršenem slikanju s hudomušnim nasmehom dejala: »Hvala lepa! Zdaj pa vas imam, dobri očka!« »Odkod meni ta čast, lepa gospodična? Rad bi se z vami pomudil, pa moram hiteti na vlak.« In jo pohitel naprej.

Temu srečanju se imamo zahvaliti, da nam je ostala slika Jernejeve izrazite osebnosti.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

UGANKKE

Rešitev.

- 1. Križ: Brez križa ni življenja.
- 2. Slavolok: Pozdravljena, Svetogorska Kraljica!

Pravilno so rešili:

Karara Anica in Otilija, Faganel Stan-ka, Kosovel Marija, Rožič Karla * Bogomira * Vida, Marušič Pepca, Batagelj Danica, Makuc Ludvik, Burger Jože, Božič Franc, Repič Anica in Fanči, Kranjc Stefan, Bandelj Marija, Zivec Fani, Velikajne Terezija, Slokar Stani-slava, Miklavčič Andrej, Babič Zofija, Lavrenčič Zorka, Rosič Marta, Ipavec Angela, Kranjc Izidor, Mavrič Ivanka * Ivan * Renat, Štokelj Milojka, Lojzika Pavlin, Bavdaž Ljudmila, Mrše Matija, Povšič Cilka, Abramšč Kristina, Ivan-čič Ernesta, gorenjopoljske družbenice, Zvab Roza, Velikonja Štefanija, Kacin Angela, Mersnik Nada, Sivec Anica, Slama Natalija, Lipovec Zora.

Makuc Ludvik

HOSTIJA.

ROŽA.

Jakob Tominec.

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava: CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:

P. GUGLIELMO ENDRIZZI

Tiska:

Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi * Gorizia